

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 16 grudnia 2015 r.

Poz. 4217

UCHWAŁA NR XIII/117/2015 RADA GMINY STAROGARD GDAŃSKI

z dnia 26 listopada 2015 r.

w sprawie ustalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok, który stanowi załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok jest Koordynator Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Starogard Gdański.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego, z mocą obowiązywania od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Mieczysław Lampkowski

Załącznik do Uchwały Nr XIII/117/2015

Rada Gminy Starogard Gdański

z dnia 26 listopada 2015 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE STAROGARD GDAŃSKI NA 2016 ROK

ROZDZIAŁ I WSTĘP

Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu, który działa szkodliwie na niemal wszystkie tkanki i narządy oraz wpływa na osłabienie systemu odpornościowego organizmu.

Zagrożenia związane ze spożywaniem alkoholu dotyczą różnych sfer życia społecznego, powodując różnorodne szkody ekonomiczne, społeczne i zdrowotne, związane m. in. z wypadkami drogowymi, przestępczością, jak również z cierpieniem i bólem.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2,5 mln.

Art.4. ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz postępowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Starogard Gdański. Program jest kontynuacją działań realizowanych na terenie gminy Starogard Gdański w latach poprzednich.

ROZDZIAŁ II PODSTAWOWE POJĘCIA

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Alkohol to związki organiczne zawierające jedną lub więcej grup hydroksylowych. Potocznie „alkoholem” nazywa się alkohol etylowy czy etanol lub napój alkoholowy, który dzielimy na piwo, wino oraz alkohole spirytusowe. Według ustawy, w Polsce do napojów alkoholowych zaliczamy każdy produkt przeznaczony do spożycia, zawierający więcej niż 0,5% alkoholu etylowego.

Alkoholizm polega na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Objawia się tym, że osoba uzależniona pije mimo nieprzyjemnych konsekwencji, jakie pojawiają się wraz z rozwojem uzależnienia. Jest to choroba, którą można i należy leczyć. Do podstawowych objawów uzależnienia od alkoholu, należą przede wszystkim: utrata kontroli nad piciem, robienie i mówienie rzeczy, których się żałuje, występowanie zespołów abstynencyjnych, koncentracja życia wokół alkoholu, zmiana tolerancji na alkohol, zaburzenia pamięci i świadomości, nawroty picia.

Można wyróżnić cztery **fazy uzależnienia od alkoholu** :

Faza wstępna – trwa od kilku miesięcy do kilku lat; w tym okresie alkohol przynosi odprężenie, pomaga niwelować stres. Wzrasta tolerancja na alkohol. W tej fazie alkoholizmu dochodzi do uzależnienia psychicznego.

Faza ostrzegawcza – trwa od pół roku do kilku lat; w tej fazie zaczyna się poszukiwanie okazji do picia oraz stopniowa utrata kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Pojawia się potajemne picie, jak również obsesja picia. Picie alkoholu kończy się zazwyczaj „urwanym filmem”.

Faza krytyczna – stadium ostre; w tej fazie pojawia się silne poczucie winy, jak również zaprzeczanie istniejącemu problemowi. Osoba uzależniona jest jeszcze w stanie decydować o sięgnięciu po kieliszek, toteż możliwe są pewne okresy abstynencji. Pojawia się picie poranne oraz zaniedbywanie rodziny, zainteresowań, pracy. W fazie krytycznej osoba chora często składa przysięgi abstynencji dla udowodnienia swojej silnej woli. „Klin” jest w stanie przynieść alkoholikowi ulgę.

Faza przewlekła – tutaj pojawia się już ciągłe picie. Do pełnego upojenia alkoholowego wystarczy zaledwie niewielka ilość alkoholu. Występują liczne zaburzenia psychiczne, poczynając od stanów lękowych, na psychozach alkoholowych kończąc.

Alkoholizm jest chorobą śmiertelną, jednak zaprzestanie picia przez osobę uzależnioną umożliwia powrót do zdrowego i wolnego funkcjonowania. W każdej chwili można rozpocząć specjalistyczne leczenie, można wyleczyć, poprzez zachowanie trwałej abstynencji. Często samodzielne zaprzestanie picia jest rzeczą niemożliwą dla osoby uzależnionej. Toteż udzielenie specjalistycznej pomocy osobie uzależnionej jest często najlepszym krokiem na drodze ku trzeźwemu życiu. Miejscem, w którym najlepiej podjąć leczenie jest ośrodek leczenia uzależnień. Natomiast najbardziej skuteczną formą leczenia uzależnień jest terapia. Pomaga w rozpoznawaniu mechanizmów uzależnienia i ich pokonaniu, a także daje trwałe narzędzia, niezbędne w walce z nałogiem. Najwięcej natomiast zależy od pacjenta, który powinien chcieć się wyleczyć. Motywacja w połączeniu z narzędziami terapeutycznymi, daje realną szansę na wyjście z uzależnienia i powrót do szczęśliwego, świadomego i pełno warto-ściowego funkcjonowania.

Ryzykowne spożywanie alkoholu to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i łącznie w określonym czasie), nie pociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Picie szkodliwe to taki wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

Profilaktyka to działanie, które ma na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska. Jest też jednym ze sposobów reagowania na zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane. Ta ocena skłania do traktowania takich zjawisk w kategoriach zagrożeń i podejmowania wysiłków w celu ich eliminacji lub choćby ograniczenia.

Syndrom Dorosłych Dzieci Alkoholików DDA to zespół utrwalonych osobowościowych schematów funkcjonowania psychospołecznego powstałych w dzieciństwie w rodzinie alkoholowej, które utrwalają osobie adekwatny, bezpośredni kontakt z terażniejszością i powodują psychologiczne zamknięcie się w traumatycznej przeszłości. Powoduje to przeżywanie i interpretowanie aktualnych wydarzeń i relacji przez pryzmat bolesnych doświadczeń z dzieciństwa. Schematy te są destrukcyjne i powodują wiele zaburzeń pacjenta w kontakcie z samym sobą oraz z innymi osobami, szczególnie z tymi, z którymi pacjent jest w bliskich związkach.

Współuzależnienie – utrwalona forma funkcjonowania w długotrwałej, trudnej i niszczącej sytuacji związanej z patologicznymi zachowaniami uzależnionego partnera, ograniczająca w sposób istotny swobodę wyboru postępowania, prowadząca do pogorszenia własnego stanu i utrudniająca zmianę własnego

położenia na lepsze. Współzależnienie może wystąpić również w relacjach między członkami rodziny, przyjaciółmi czy współpracownikami.

ROZDZIAŁ III DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Zjawisko patologii społecznej

Patologia społeczna oznacza stan zakłócenia równowagi społecznej, czego przejawem jest osłabienie więzi społecznych, utrudnienia w realizacji pewnych wartości potrzeb, zachwianie systemu norm, oraz nieskuteczność kontroli społecznej. Patologia społeczna jest zjawiskiem związanym z zachowaniem się jednostek i grup społecznych niezgodnych z powszechnie obowiązującymi normami i wartościami. Zjawisko to zatacza obecnie coraz szersze kręgi i obejmuje coraz młodsze osoby, a nawet dzieci. Zaczyna być poważnym problemem społecznym, zwłaszcza w szkołach oraz wśród osób bezrobotnych. Szczególnie niepokojące zjawiska to alkoholizm, narkomania oraz przestępczość, w tym przemoc domowa, które z czasem decydują o społecznym wykluczeniu i marginalizacji znacznych grup osób. Ponieważ problem staje się poważny i szybko przybiera na sile, należy promować prawidłowe wzorce i postawy.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących szkodliwie – na ok. 2,5 mln. Na podstawie danych ogólnopolskich i wskaźników, można ustalić szacunkową liczbę osób dotkniętych problemem alkoholowym zamieszkujących teren gminy Starogard Gd.

Gmina Starogard Gdański 15 781 mieszkańców (wg stanu na 31.12.2014 r.)		
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 300 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 600 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 600 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	790-1100 osób

Dane statystyczne za lata 2013-2014

Wyszczególnienie	2013 r.	2014 r.
Liczba pacjentów uczestniczących w terapiach i warsztatach prowadzonych przez Przychodnię Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gd.	170	147
Liczba przekazanych wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starogardzie Gd.	9	4
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej z powodu uzależnienia	29	29
Liczba odnotowanych faktów przemocy w rodzinie, którymi zajął się Zespół Interdyscyplinarny	41	37
Liczba interwencji związku z zaniedbywaniem obowiązków rodzinnych, podjęte przez GOPS w Starogardzie Gd.	36	39
Liczba dzieci otrzymujących bezpłatny posiłek obiadowy	429	377
Liczba kierowców zatrzymanych za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	113	72*
Liczba założonych Niebieskich Kart założonych przez Policję	21	19
Liczba nieletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu	5	0
Liczba wniosków o określenie stopnia demoralizacji	13	10
Liczba interwencji Policji w szkołach w związku z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz w związku z kradzieżą, pobiciem, znieważeniem nauczycieli itp.	4	0

*bez zatrzymanych pod wpływem alkoholu kierujących rowerami (nowelizacja przepisów KK – usunięcie z listy przestępstw kierujących rowerami)

2. Zachowania ryzykowne

Przeprowadzona w 2015 r. diagnoza problemów społecznych miała na celu zebranie informacji dotyczących zjawisk używania przez młodzież i dorosłych mieszkańców substancji psychoaktywnych (papierosów, alkoholu, narkotyków), oceny ich postaw oraz porównania ze stanem diagnozy przeprowadzonej w latach 2013-2014. W badaniach ankietowych uczestniczyli uczniowie kl. VI szkół podstawowych, kl. I-III gimnazjów, a także losowo wybrani dorośli mieszkańcy gminy oraz sprzedawcy alkoholu. Informacje uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na

dokonanie podsumowania i wyciągnięcia wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie gminy Starogard Gdański, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

1) Problem alkoholowy

Spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. Problem jest wyraźnie dostrzegalny, potwierdza to fakt, że 83% respondentów badania ankietowego przeprowadzonego w bieżącym roku, zna osoby borykające się z problemem uzależnienia od alkoholu. 90% mieszkańców zauważa osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych, a 79% dostrzega także problem prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu. Około co ósmy mieszkaniec gminy potwierdza mylny pogląd, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce.

Szczególnie istotnym aspektem problemu alkoholowego jest korzystanie z napojów alkoholowych przez młodzież. 96% dorosłych mieszkańców uważa, że spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem pojawiającym się w gminie, w tym 22% często, 27% bardzo często. W dodatku znaczna część mieszkańców słyszała o przypadkach umożliwienia sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim.

Prawdziwość tych opinii potwierdzają odpowiedzi badanych uczniów. 29% uczniów szkół podstawowych i 76% młodzieży szkolnej twierdzi, że rówieśnicy piją alkohol. Do spożywania alkoholu przyznaje się 62% młodzieży szkolnej, w tym około co szósty uczeń sięga po alkohol co najmniej raz w miesiącu. Ponadto 17% szkoły podstawowej i 1% młodzieży szkolnej potwierdza występowanie sytuacji, w których dzieci i młodzież niepełnoletnia mogą nabyć alkohol bez problemu. Ankietowani zauważyli także zależność między spożywaniem alkoholu przez młodych ludzi a pojawiającymi się w ich życiu problemami – około co piąty reprezentant młodzieży szkolnej oraz 15% uczniów szkoły podstawowej uznało, że rówieśnicy spożywają alkohol, by zapomnieć o kłopotach.

Znaczącym dowodem rangi problemu są także głosy sprzedawców: 78% ankietowanych potwierdziło, że zdarzają się próby kupna alkoholu przez nieletnich w ich sklepach, w tym 46% przyznaje, że są one wielokrotne. Do sprzedaży alkoholu nieletnim przyznało się 8% sprzedawców. Jeśli chodzi o sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym, 84% ankietowanych stwierdziło, że zdarzają się takie sytuacje, a do sprzedaży osobie nietrzeźwej raz lub kilka razy przyznaje się 43% ankietowanych, wiele razy 38%. Ponadto 65% badanych stwierdziło, iż na terenie sklepu lub w jego pobliżu dochodzi do spożywania alkoholu, a około co szósty sprzedawca wzywał policję z powodu zakłócenia porządku w najbliższej okolicy punktu sprzedaży przez osobę pod wpływem alkoholu.

2) Problem nikotynowy

Gmina Starogard Gdański boryka się również z problemem palenia papierosów. 87% ankietowanych deklaruje, że w ich otoczeniu przebywają osoby palące. Ponad połowa ankietowanych przyznaje się do palenia papierosów, w tym większość pali codziennie. Z opinii sprzedawców wynika, że problem nikotynowy dotyka także nieletnich mieszkańców, jednak spora część przyznaje, że liczba widywanej palącej młodzieży jest mniejsza niż w poprzednich latach. Do sprzedaży papierosów osobom nieletnim raz lub kilka razy przyznało się 5% ankietowanych sprzedawców. Do bezpośredniego kontaktu z nikotyną przyznaje się 14% uczniów szkoły podstawowej i 36% młodzieży szkolnej. Regularne palenie zadeklarowało 5% młodzieży, a 12% twierdzi, że sięga po papierosy od czasu do czasu.

3) Problem przemocy

Występowanie przemocy w gminie potwierdzają opinie mieszkańców. Około co trzeci dorosły mieszkaniec ocenił przemoc domową jako ważny problem gminy, a przemoc szkolną co piąty. Około 70% respondentów oceniło nasilenie zjawiska przemocy w gminie jako małe, a 5% jako duże. Uczniowie są zadani, że w ich szkole występuje problem przemocy rówieśniczej. Co trzeci gimnazjalista deklaruje, iż doznał przemocy ze strony rówieśników. Do stosowania przemocy przyznaje się co 3 uczeń szkoły podstawowej i prawie co drugi gimnazjalista. Ponadto głębsza analiza wykazała, że 21% młodzieży szkolnej było zarówno ofiarami jak i sprawcami przemocy. Niewielki odsetek młodzieży przyznaje również, że ma do czynienia z przemocą domową. Niektórzy uczniowie obu grup szkolnych doświadczyli również cyberprzemocy postaci takich zachowań jak otrzymywanie przykrych wiadomości, podszywanie się pod nich, czy śledzenie ich działań w Internecie. Dane te są niepokojące i wskazują na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie

bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu, a także działań przeciw występowania zjawiska cyberprzemocy. Niezbędne są również działania kierowane przeciwko przemocy rówieśniczej.

4) Uzależnienie od komputera

Mieszkańcy wypowiadali się także na temat uzależnienia od komputera – 40% ankietowanych uznało, iż jest to przeciętnie ważny problem dla gminy, a 3% jako bardzo ważny. Do 4 godzin przed komputerem spędza 17% młodzieży szkolnej. 7% ankietowanych korzysta z komputera do 6 godzin, a 6% poświęca na tę czynność ponad 6 godzin dziennie. Połowa młodzieży nie próbowała nigdy ograniczyć czasu poświęconego na surfowanie po Internecie. Pozostałe osoby podejmowały takie próby, wśród nich – 31% odniosło pozytywny skutek, 14% się to nie udało. Co dziesiąty uczeń znajduje się w grupie ryzyka, narażonej na uzależnienie od komputera.

5) Problem bezrobocia i ubóstwa

Obecność zagrożenia stanem braku pracy i konieczności życia na bardzo niskim poziomie materialnym uznane zostały a najistotniejsze problemy zdaniem mieszkańców. Bezrobocie zostało uznane za bardzo ważny problem wśród 49% dorosłych mieszkańców. Natomiast problem ubóstwa został oceniony w 48% jako ważny, a w 32% jako dość ważny. W dodatku około co ósmy ankietowany mieszkaniec to osoba borykająca się z ryzykiem ubóstwa.

3. Wnioski

- 1) Młodzież zamieszkująca gminę Starogard Gd. jest dosyć mocno zagrożona używaniem legalnej substancji psychoaktywnej jaką jest alkohol. Chociaż dla osób niepełnoletnich jest również nielegalny, jednak przekonania społeczne i powszechność używania alkoholu oraz łatwa dostępność zachęcają młodzież do jego stosowania. Należy zwrócić uwagę na kwestie sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim, szkolić w tym zakresie sprzedawców, prowadzić działania kontrolne.
- 2) Niezbędne jest prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych zarówno do młodzieży jak i ich rodziców. Obniżanie się wieku inicjacji wymaga wdrożenia programów wczesnej profilaktyki, realizującej założenia prozdrowotne dostosowane do wieku oraz poziomu rozwoju uczniów. Wskazana jest także realizacja profilaktyki uniwersalnej opartej o strategię kształtowania umiejętności życiowych, strategię edukacji rówieśniczej czy przekazu informacji. Działania te powinny obejmować młodzież starszą, mieć charakter komplementarny, obejmować problematykę używania różnych substancji psychoaktywnych tj. alkohol, narkotyki, niktyna oraz uwzględniać najnowsze trendy i zjawiska tj. tabaka, napoje energetyzujące.
- 4) Konieczne jest rozszerzenie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców, których celem byłoby podnoszenie umiejętności wychowawczych oraz uświadamianie najnowszych zagrożeń dotyczących zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci i młodzież.
- 5) Niezbędne jest podejmowanie działań edukacyjnych w szkołach, mających na celu ograniczenie zjawiska przemocy rówieśniczej.
- 6) Wskazane jest dalsze regularne prowadzenie diagnozy problemów społecznych w celu obserwowania kierunków i trendów badanych zjawisk.

ROZDZIAŁ IV POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Realizator programu:

Koordinator Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom.

2. Współrealizatorzy programu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gmina Miejska Starogard Gdański,
- Przychodnia Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim,
- Klub Abstynenta „Przystań” w Kolinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim,
- Gminne placówki oświatowe i wychowawcze,

- Gminne świetlice opiekuńczo-wychowawcze,
- Rady sołeckie,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Interwencji Kryzysowej w Starogardzie Gdańskim,
- Gminne świetlice wiejskie,
- Gminne kluby sportowe,
- Inne specjalistyczne placówki służby zdrowia,
- Kościoły i inne związki wyznaniowe prowadzące swoje statutowe działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Inne podmioty, których działalność służy rozwiązywaniu problemów objętych programem.

3. Czas realizacji programu: od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku.

4. Odbiorcy programu:

- dzieci i młodzież szkół podstawowych i gimnazjalnych, rodzice, nauczyciele, reprezentanci innych grup społecznych,
- osoby mające czynny kontakt z alkoholem i osoby współuzależnione w zakresie pomocy specjalistycznej,
- osoby dotknięte przemocą.

5. Cel programu:

- promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących,
- zmiana postaw i postępowania społeczności lokalnej wobec problemów alkoholowych,
- zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie choroby alkoholowej,
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu,
- realizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

6. Spodziewane efekty realizacji programu:

- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich,
- uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu,
- wzrost inicjatyw społecznych podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, jak również pomocy osobom uzależnionym.

ROZDZIAŁ V REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

1. **Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:** opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. **Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, a także dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem oraz dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.**

- 1) Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, szczególnie dzieci i młodzieży, współuzależnionych, dzieci z rodzin alkoholowych oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i sprawców przemocy.

Dofinansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego, którego zadaniem jest:

- motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia,
 - udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu naszej gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny.
- 2) Umowa z Gminą Miejską Starogard Gdański w sprawie refundacji kosztów rozpatrywania wniosków przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
- 3) Finansowanie osobom uzależnionym kosztów pogłębionej terapii w specjalistycznych ośrodkach.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszeniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Szkolenia zwiększające kompetencje w zakresie pomagania rodzinom, w których dochodzi do przemocy.
- Szkolenia dotyczące współpracy służb i instytucji, zwłaszcza związanych z wdrażaniem procesów interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.
- Finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w Brzeźnie Wielkim, Dąbrówce, Jabłowie, Kokoszkowach, Rywałdzie, Rokocinie, Suminie, Trzcińsku, Szpęgawsku i Ciecholewach.
- Dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,.
- Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- Wspieranie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
- Finansowanie przeprowadzenia lokalnej diagnozy problemów społecznych w formie badania (alkohol, narkotyki, przemoc).

4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- Działania edukacyjne przeznaczone dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem napojów alkoholowych.
- Edukacja rodziców i nauczycieli w zakresie problematyki uzależnień.
- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne w zakresie wczesnej inicjacji alkoholowej.
- Realizacja działań profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjach. Dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach statutowych działań szkół, promowanie programów autorskich.
- Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszącymi temu zjawisk.
- Wspieranie działalności uczniowskich klubów sportowych, różnych form kultury fizycznych oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych propagowaniem zdrowego

i abstynenckiego stylu życia – realizacja na bazie klubów sportowych programów psychoprofilaktycznych zmieniających zachowania dzieci i młodzieży w zakresie gospodarowania czasem wolnym.

- Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich.
- Szkolenia sprzedawców zajmujących się sprzedażą alkoholu.
- Wspieranie i finansowanie różnych podmiotów i osób fizycznych prowadzących profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną.
- Dofinansowanie szkoleń w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz doskonalenie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
- Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących uzależnienia i przemocy domowej.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- Wspieranie, finansowanie podmiotów niepublicznych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy domowej.
- Współpraca z Klubem Abstynenta „Przystań” w Kolinczu – przyznanie na wniosek Klubu dofinansowania na realizację poszczególnych zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Przekazywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
- Nieodpłatne udostępnianie lokali w celu realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.

6. Podejmowanie interwencji z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalowego.
- Informowanie Policji o naruszeniach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Wnioskowanie do organów ścigania o ukaranie osób naruszających przepisy ww. ustawy.

7. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

- Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w prowadzeniu działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

8. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 4¹ ust. 5 ustawy).

Ustala się wynagrodzenia za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz za wykonywanie innych zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Regulaminu Pracy Komisji tj.:

- 1) przewodniczący – Koordynator Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom (problematyka alkoholowa i narkotykowa) - 100% miesięcznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę,
- 2) członek - 16% miesięcznej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

9. Ograniczenie dostępu do alkoholu (art. 12 ust. 4 ustawy).

· Liczbę punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, ustala Rada Gminy w odrębnej uchwale.

· Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadza Wójt Gminy lub na podstawie jego upoważnienia członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (art. 18 ust. 8 ustawy).

ROZDZIAŁ VI SPOSÓB POZYSKIWANIA REALIZATORÓW PROGRAMU

1. Zlecenie osobom profesjonalnie przygotowanym, instytucjom oraz organizacjom pozarządowym wykonania określonych zadań programu na podstawie umów cywilnoprawnych.
2. Wyłonienie realizatora w trybie odrębnych ustaw.
3. Przyznanie dotacji na realizację zadań zgodnie z Uchwałą Rady Gminy.
4. Pozyskiwanie wolontariuszy do realizacji zadań programu poprzez dofinansowanie ich udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach.

ROZDZIAŁ VII FINANSOWANIA I KOORDYNOWANIE PROGRAMU

1. Źródłem finansowania programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Wysokość środków finansowych na realizację zadań programu określa Rada Gminy Starogard Gdański w drodze uchwały w sprawie budżetu na 2016 rok.
3. Wydatki na zadania zawarte w programie klasyfikuje się w budżecie gminy Starogard Gdański: dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
4. Sprawozdanie z realizacji programu Radzie Gminy Starogard Gdański składa Wójt Gminy Starogard Gdański za pośrednictwem Koordynatora Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 31 marca 2017 r.